

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Worsumseweg 16 te Overasselt

Rapportnummer 18-0228

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Worsumseweg 16 te Overasselt

27 juni 2018

Rapportnummer: 18-0228

Opdrachtgever: Pouderoyen Compagnons

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: ir. N. Arts-Smits

Auteur: ir. N. Arts-Smits

Kwaliteitscontrole: ir. E.J.F. Claassen

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Zorgplicht	3
1.4	Leeswijzer	3
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	8
3	Methode.....	9
4	Natuurwaarden	10
4.1	Beschermde gebieden.....	10
4.2	Beschermde soorten	12
4.2.1	Flora.....	12
4.2.2	Vlinders en libellen	12
4.2.3	Kevers en weekdieren	13
4.2.4	Vissen	14
4.2.5	Reptielen en amfibieën	14
4.2.6	Vogels.....	17
4.2.7	Zoogdieren.....	18
5	Conclusies	21
5.1	Beschermde gebieden.....	21
5.2	Beschermde soorten	21
5.3	Advies en aanbevelingen	22
	Geraadpleegde bronnen	24

Bijlagen

Bijlage 1	Wet- en regelgeving

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In verband met de bestemmingsplanwijziging op locatie Worsumseweg 16 te Overasselt is het noodzakelijk een toetsing aan de Wet natuurbescherming uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke

noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

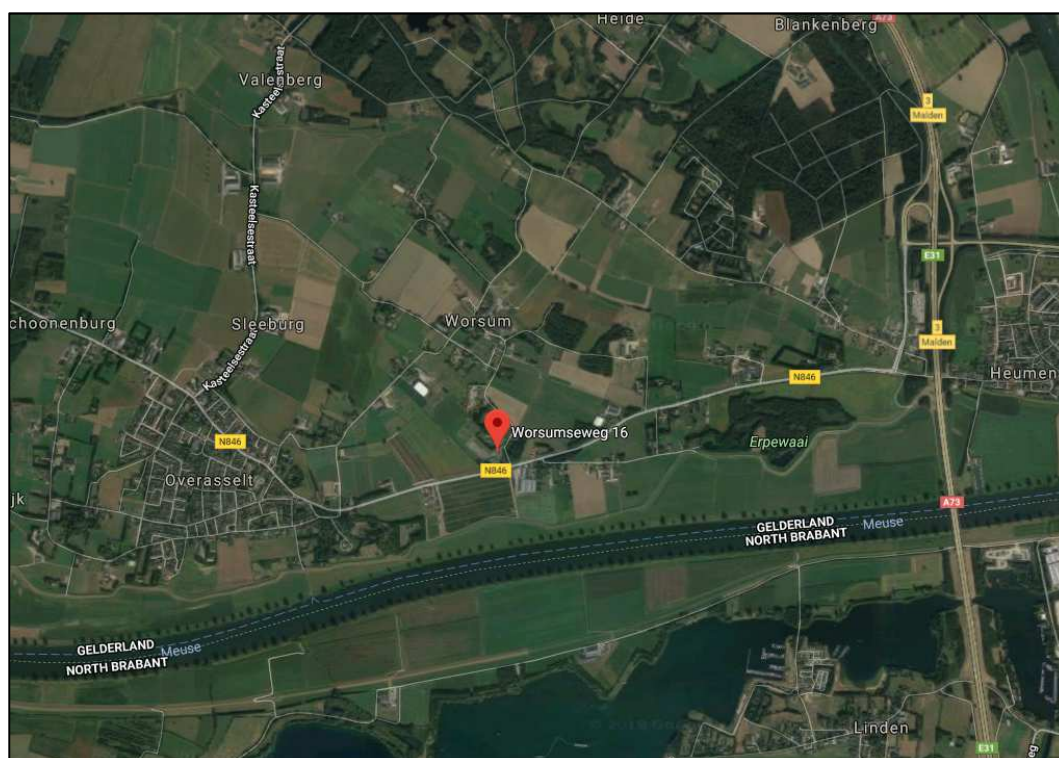

2 Plangebied

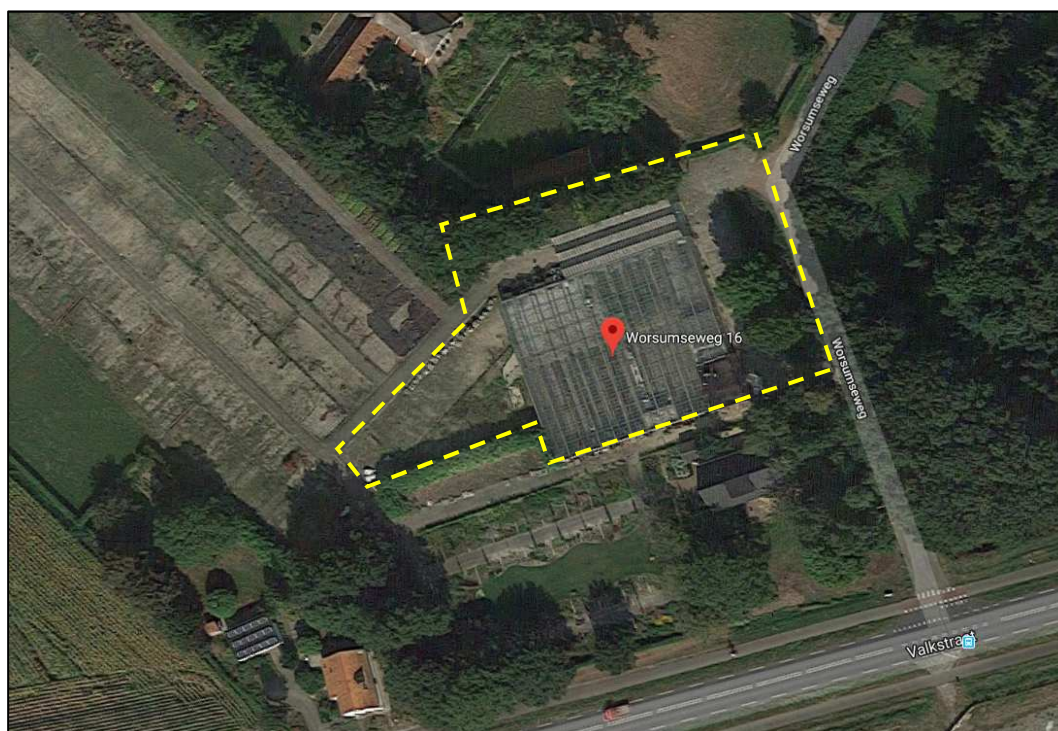
2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt aan de Worsumseweg 16 te Overasselt. Het plangebied betreft een kas met bijbehorende materialenopslag, een grasland in het westelijk deel en bestrating in het oostelijk deel.

De ligging van het plangebied in de ruimere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2. Op pagina's 7 en 8 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode cirkel) in de ruimere omgeving (bron: Google Maps)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (bron: Google Maps)

Foto 1. Voorzijde kas

Foto 2. Ruimte achter boeiboord zit dicht met plaat

Foto 3 en 4. Binnenzijde kas

Foto 5. Opslag in kas

Foto 6. Grasland in het westelijk deel van het plangebied; rechts bamboe

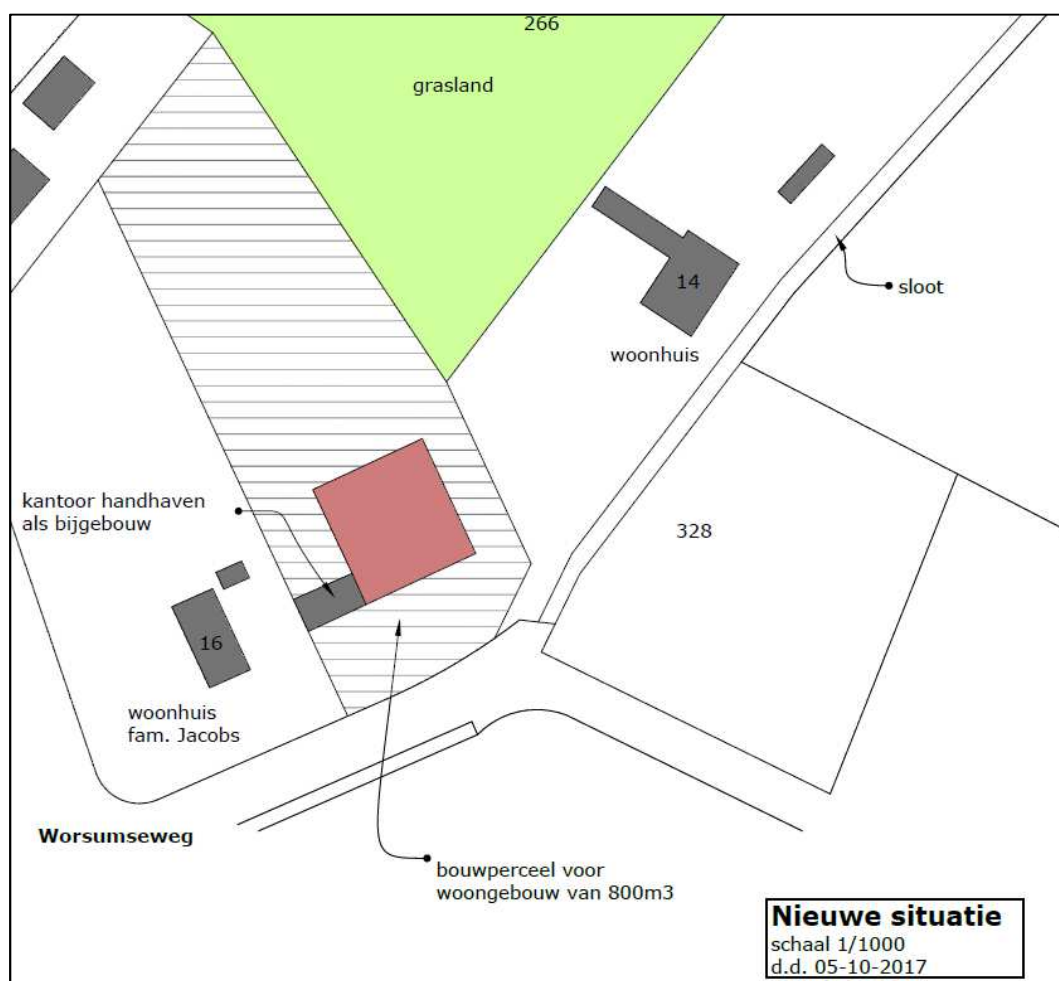

Foto 7. Noordzijde van kas

Foto 8. Opslag van materialen buiten de kas

2.2 Voorgenomen plannen

Initiatiefnemer is voornemens om op de locatie Worsumseweg 16 te Overasselt de bestaande kas te slopen en woningbouw te realiseren. Ten noordwesten van het plangebied is reeds een gebied ingericht als bloemrijk grasland. In figuur 3 is een schetsontwerp weergegeven van de voorgenomen plannen.

Figuur 3. Kaart voorgenomen plannen (bron: Pouderoyen)

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), het dataloket van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM), de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Waarneming.nl, verspreidingsatlas.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooi-resten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

Een veldbezoek voor een quickscan flora en fauna is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van het veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

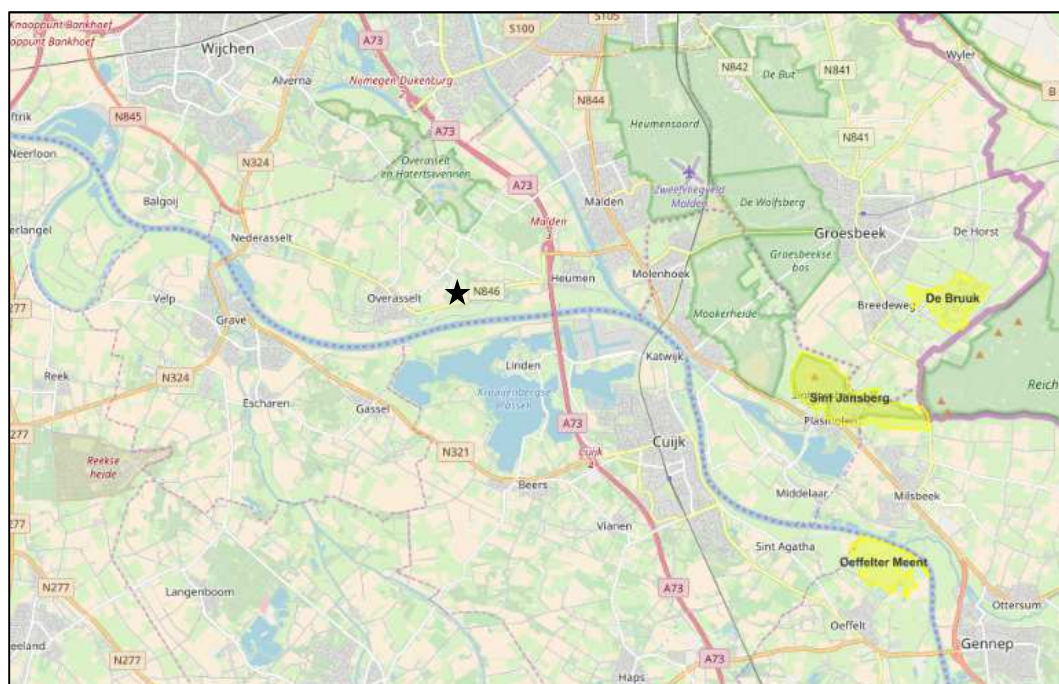
Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 8 juni 2018 in de middag onder de volgende weersomstandigheden: zonnig, half bewolkt, droog, zwakke wind (2 bft) en circa 23 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op circa 7,4 kilometer afstand ten zuidoosten van het plangebied ligt, zie figuur 4. Dit betreft het Natura 2000-gebied Sint Jansberg.

Figuur 4. Ligging plangebied (zwarte ster) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (gele vlakken) (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

Effectbeoordeling

Doordat het plangebied buiten een Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de lokale aard van de voorgenomen plannen en de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (7,4 kilometer) is het uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op het Natura 2000-gebied als gevolg van de voorgenomen plannen.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS genoemd) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de kaarten van de kaartbank op de website van provincie Gelderland, blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van het NNN, in Gelderland GNN genoemd. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het GNN ligt circa 550 meter ten

noordoosten van het plangebied. De ligging van het GNN en de GO (groene ontwikkelingszone) in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 5.

Figuur 5. Ligging plangebied (rode figuur) ten opzichte van het GNN en de GO (bron: http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_kernkwaliteiten)

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort niet tot het GNN of de GO. Gezien de relatief grote afstand tussen het plangebied en de GNN en de kleinschalige en lokale aard van de voorgenomen plannen, is het uit te sluiten dat de voorgenomen plannen de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN aantasten.

Conclusie

Het is gezien de kleinschalige en lokale aard van de plannen en de relatief grote afstand tot beschermde gebieden uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg zullen hebben op Natura 2000-gebieden en het GNN.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van nul tot een kilometer van het plangebied de beschermde plantensoorten akkerboterbloem, akkerogentroost, dreps, getande veldsla, groot spiegelklokje, grote leeuwenklauw, naakte lathyrus, naaldenkervel, ruw pazelzaad en wolfskers (alle §3.3 Wnb) voorkomen. Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat binnen het plangebied geen beschermde vaatplanten aanwezig zijn. In het voedselrijke grasland ten westen van het plangebied waren alleen verschillende soorten grassen en witte klaver aanwezig. Het is uit te sluiten dat binnen het plangebied beschermde plantensoorten voorkomen.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikte habitats is het uit te sluiten dat binnen het plangebied beschermde plantensoorten voorkomen.

4.2.2 Vlinders en libellen

Uit de NDFF blijkt dat binnen een straal van een kilometer van het plangebied de beschermde vlindersoort sleedoornpage (§3.3 Wnb) voorkomt. Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat in het gehele plangebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn en specifieke waardplanten ontbreken voor het voorkomen van sleedoornpage en andere beschermde vlindersoorten. Beschermde vlinders hebben specifieke habitateisen; het plangebied voldoet hier niet aan.

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van nul tot één kilometer van het plangebied de beschermde libellensoort gevlekte witsnuitlibel (§3.2 Wnb) voorkomt. Het habitat van de gevlekte witsnuitlibel bestaat uit laagveenmoerassen, vegetatierijke vennen en duinplassen. Vanwege het ontbreken van deze habitats in het plangebied, is de aanwezigheid van gevlekte witsnuitlibel in het plangebied uit te sluiten.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikte habitats is het voorkomen van beschermde soorten vlinders en libellen in het plangebied uit te sluiten.

4.2.3 Kevers en weekdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van een tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde keversoort vliegend hert (§3.3 Wnb) voorkomt. Uit dezelfde bron blijkt dat op een afstand van 25 tot 50 kilometer afstand van het plangebied de beschermde weekdiersoort platte schijfhoren voorkomt.

Vliegend hert komt voor in oude (hakhout) eikenbossen en heeft rottend eikenhout nodig voor de larven om te kunnen ontwikkelen. Vanwege het ontbreken van rottend eikenhout, kan het voorkomen van vliegend hert in het plangebied worden uitgesloten.

De vermiljoenkever (§3.2 Wnb) is tot nu toe slechts bekend van een zeer beperkt gebied op de grens van de twee zuidelijke provincies Noord-Brabant en Limburg. Ze leven daar in natte gebieden met veel dood hout. De overige beschermde soorten houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen, zoals oude (naald)bossen.

Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

De beschermde waterkevers brede geelrandwaterroofkever en gestreepte waterroofkever (beide §3.2 Wnb) zijn beiden afhankelijk van permanente wateren van grote oppervlakten. Daarnaast is het voorkomen van brede geelgerande waterroofkever gelimiteerd tot voedselarme wateren van minimaal één hectare oppervlakte en is de gestreepte waterroofkever afhankelijk van sloten of andere wateren met voldoende oevervegetatie. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied kan het voorkomen van beschermde waterkevers worden uitgesloten.

De aquatische slakkensoort platte schijfhoren (§3.2 Wnb) is afhankelijk van de aanwezigheid van heldere, schone wateren met waterplanten. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied kan het voorkomen van platte schijfhoren worden uitgesloten.

Bataafse stroommossel (§3.2 Wnb) is een soort die in Nederland is uitgestorven. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied en het feit dat Bataafse stroommossel is uitgestorven in Nederland, kan het voorkomen van Bataafse stroommossel worden uitgesloten.

Conclusie

In het plangebied ontbreken geschikte habitats voor beschermde soorten houtkevers. In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig voor het voorkomen van beschermde waterkevers en aquatische weekdieren. De aanwezigheid van beschermde waterkevers en aquatische weekdieren in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 Vissen

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen een straal van een kilometer van het plangebied de beschermde vissoort grote modderkruiper (§3.3 Wnb) voorkomt.

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied is het voorkomen van grote modderkruiper en andere beschermde vissoorten in het plangebied uit te sluiten. Daarnaast hebben de voorgenomen plannen geen effect op nabijgelegen watergangen.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater is het uit te sluiten dat beschermde vissoorten voorkomen in het plangebied. Daarnaast hebben de voorgenomen plannen geen effect op nabijgelegen watergangen.

4.2.5 Reptielen en amfibieën

Amfibieën

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde amfibieënsoorten voorkomen op een afstand van nul tot één kilometer van het plangebied: Alpenwatersalamander, kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker (alle §3.3 Wnb), heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker en rugstreeppad (alle §3.2 Wnb).

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig, waardoor in het plangebied geen voortplantingshabitat aanwezig is voor amfibieën. Ten noorden van het plangebied ligt een sloot die als voortplantingshabitat voor algemene amfibieën kan dienen.

In het plangebied is opslag van materialen aanwezig die als overwinteringshabitat voor amfibieën kunnen dienen. Ook zijn in het noorden van het plangebied twee rijen beuken met daaronder beukhagen aanwezig, die kunnen dienen als winterhabitat voor amfibieën.

Mogelijk komen in het plangebied Alpenwatersalamander, gewone pad, bruine kikker, kleine watersalamander, meerkikker en bastaardkikker (§3.3 Wnb) voor. Deze soorten gebruiken de sloot nabij het plangebied mogelijk als voortplantingshabitat en kunnen de hagen en het grasland gebruiken als landhabitat en het opgeslagen materiaal in het plangebied gebruiken als winterhabitat.

Rugstreeppad is een soort van dynamische milieus. Het voortplantingswater bestaat meestal uit ondiep, onbeschaduwd water. Doordat in het plangebied en de directe omgeving daarvan geschikt voortplantingswater ontbreekt, is het redelijkerwijs uit te sluiten dat rugstreeppad het plangebied als landhabitat

gebruikt. Dit in ogenschouw genomen is het redelijkerwijs uit te sluiten dat rugstreeppad voorkomt in het plangebied.

Kamsalamander komt voornamelijk voor op zandgrond en langs de rivieren. Het landschap waar kamsalamander wordt aangetroffen is bosrijk, bevat houtwallen of struweel en wordt vaak gekenmerkt door kleinschaligheid in de directe omgeving van het voortplantingswater (Creemers et al., 2009). Kamsalamanders komen zelden in akkerbouwgebied voor. Op zandgronden en in beekdalen leeft de soort in poelen, vijvers, matig voedselrijke vennen en in leemputten.

Het is op basis van de habitateisen van de kamsalamander uit te sluiten dat de kamsalamander voortplantingswater vindt in de sloten nabij het plangebied. Het voorkomen van kamsalamander in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

De heikikker heeft een voorkeur voor voedselarm water (Creemers et al., 2009). Heikikkers hebben een voorkeur voor de landschapstypen heide, hoogveen, laagveen en halfnatuurlijk grasland. De heikikker is een cultuurvliesende soort die nauwelijks wordt aangetroffen in te intensief gebruikt agrarisch landschap, rond infrastructuur en bebouwing. Gezien de aanwezige habitats rond de bebouwing in het plangebied is het voorkomen van heikikker in het plangebied uit te sluiten.

De poelkikker heeft een duidelijk voorkeur voor landschapstypen heide en hoogveen, maar de soort komt ook voor in halfnatuurlijke graslanden, agrarisch gebied en laagveen (Creemers et al., 2009). De poelkikker wordt weinig aangetroffen op en rond infrastructuur. De poelkikker komt tot voortplanting in vennen en hoogveenputten, maar ook in andere kleine wateren, zoals sloten. In minder zure en voedselrijkere wateren komt de poelkikker meestal slechts voor indien er sprake is van een goede waterkwaliteit en een rijke begroeiing van oever- en waterplanten. Het is niet aannemelijk, maar ook niet uit te sluiten dat poelkikker voorkomt in de sloten nabij het plangebied. De beuken en beukhagen ten noorden van het plangebied kunnen daardoor winterhabitat vormen voor poelkikker.

Reptielen

Volgens de gegevens van RAVON en de NDFF komt in de omgeving van het plangebied op een afstand van nul tot een kilometer van het plangebied de beschermde reptielsoort levendbarende hagedis (§ 3.3 Wnb) voor. Op een afstand van een tot vijf kilometer van het plangebied komt volgens dezelfde bronnen hazelworm (§ 3.3 Wnb), gladde slang en zandhagedis (beide §3.2 Wnb) voor.

De levendbarende hagedis leeft bij voorkeur op enigszins vochtige heide of heide met vennen en in structuurrijke weg- en spoorbermen en ruigten. Vanwege de ligging ten opzichte van geschikte leefgebieden voor de levendbarende hagedis en de inrichting en het beheer van het plangebied vormt het geen geschikt habitat voor levendbarende hagedis. Het voorkomen van de soort binnen het plangebied kan derhalve worden uitgesloten.

Uit het veldbezoek is gebleken dat geschikt habitat voor zandhagedis binnen het plangebied ontbreken.

Vooral droge heideterreinen worden bewoond door gladde slang, maar ook open bossen en jonge aanplant op zandgrond. In het plangebied ontbreekt geschikt habitat voor de zeldzame gladde slang, waardoor het voorkomen van de soort binnen het plangebied is uit te sluiten.

De voorkeurs habitat van de hazelworm bestaat uit enigszins vochtige, met dichte vegetatie bedekte gebieden. In het plangebied ontbreekt geschikt habitat voor hazelworm. Het voorkomen van de soort binnen het plangebied kan derhalve worden uitgesloten.

Effectbeoordeling

De amfibiesoorten Alpenwatersalamander, gewone pad, bruine kikker, kleine watersalamander, meerkikker en bastaardkikker gebruiken het grasland in het plangebied mogelijk als onderdeel van het landhabitat. Ook kunnen deze soorten de opgeslagen materialen gebruiken als overwinteringshabitat. De voorgenomen plannen kunnen negatieve effecten tot gevolg hebben op deze soorten, doordat het landhabitat tijdelijk kleiner wordt, overwinteringshabitat verdwijnt en exemplaren kunnen worden verstoord of gedood tijdens de werkzaamheden.

Het is niet uit te sluiten dat poelkikker voorkomt in de sloten nabij het plangebied. De beuken en beukhagen ten noorden van het plangebied kunnen daardoor winterhabitat vormen voor poelkikker. Indien werkzaamheden aan de beukenlaan en beukenhaag plaatsvinden in de winterperiode heeft dat een negatief effect op mogelijk overwinterende poelkikkers.

Mitigerende maatregelen

Voor de amfibiesoorten gewone pad, bruine kikker, meerkikker, kleine watersalamander en bastaardkikker geldt in provincie Gelderland, in het kader van ruimtelijke ontwikkeling, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel blijft voor deze soorten de zorgplicht gelden, zie §1.3 van dit rapport. Dit betekent dat bij handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor aanwezige dieren, negatieve gevolgen zoveel mogelijk moeten worden voorkomen dan wel beperkt.

Voor Alpenwatersalamander geldt deze vrijstelling niet. Door de materialen waar amfibieën kunnen overwinteren buiten de winterperiode (oktober t/m half maart) op te ruimen, wordt voorkomen dat Alpenwatersalamander een negatief effect ondervindt van de voorgenomen plannen. In de omgeving van het plangebied blijft namelijk voldoende geschikt winterhabitat beschikbaar voor amfibieën.

De beuken en beukhagen ten noorden van het plangebied vormen mogelijk winterhabitat voor poelkikker. Door grootschalige (inrichtings)werkzaamheden aan de bodem rond deze beukenlaan en hagen uit te voeren buiten de winterrustperiode van poelkikkers: half oktober t/m eind april, wordt voorkomen dat poelkikkers worden verstoord of verwond.

Conclusie

De amfibiesoorten gewone pad, bruine kikker, kleine watersalamander, meerkikker en bastaardkikker gebruiken het grasland het plangebied mogelijk als landhabitat. Ook kunnen amfibieën de opslag van materialen in het plangebied gebruiken als overwinteringshabitat. Als gevolg van de voorgenomen plannen kunnen exemplaren van deze soorten worden verstoord en verdwijnt tijdelijk mogelijk land- en overwinteringshabitat. Voor deze amfibiesoorten geldt in provincie Gelderland, in het kader van ruimtelijke ontwikkeling, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel blijft voor deze soorten de zorgplicht gelden. Dit betekent dat bij handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor aanwezige dieren, negatieve gevolgen zoveel mogelijk moeten worden voorkomen dan wel beperkt.

Voor Alpenwatersalamander geldt deze vrijstelling niet. Door de materialen waar amfibieën kunnen overwinteren buiten de winterperiode op te ruimen, wordt voorkomen dat Alpenwatersalamander een negatief effect ondervindt van de voorgenomen plannen. In de omgeving van het plangebied blijft namelijk voldoende geschikt winterhabitat beschikbaar voor amfibieën.

De beuken en beukhagen ten noorden van het plangebied vormen mogelijk winterhabitat voor poelkikker. Door grootschalige (inrichtings)werkzaamheden aan de bodem rond deze beukenlaan en hagen uit te voeren buiten de winterrustperiode van poelkikkers: half oktober t/m eind april, wordt voorkomen dat poelkikkers worden verstoord of verwond.

In het plangebied is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig.

4.2.6 *Vogels*

De beuken en beukhagen in het plangebied zijn geschikt als broed- en foerageergebied voor diverse vogelsoorten. Ook het grasland is geschikt als foerageergebied. Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) huismussen waargenomen en geen horsten van roofvogels of holtebomen aangetroffen. Het gebouw in het plangebied is vanwege de constructie ongeschikt als verblijfplaats voor huismus, gierzwaluw en uilen. Hierdoor is het voorkomen van jaarrond beschermde nesten in het plangebied uit te sluiten.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor diverse vogelsoorten. Met de voorgenomen plannen worden grasland, struweel en bomen verwijderd. In de voorgenomen plannen wordt echter ook groen teruggebracht rond de bebouwing. Hierdoor is het plangebied na de voorgenomen plannen weer geschikt als foerageergebied. Aangezien ook in het plangebied en de directe omgeving voldoende, even geschikt foerageergebied aanwezig blijft, zijn negatieve effecten op vogels uit te sluiten.

In de directe omgeving is tevens voldoende alternatief broedgebied voor vogels aanwezig; negatieve effecten op broedgebied van vogels zijn daardoor uit te sluiten. Gedurende het broeden zijn de nesten van vogels en de omliggende functionele leefomgeving strikt beschermd. Het kappen van bomen en struiken in het broedseizoen kan een negatief effect hebben op broedende vogels.

Mitigerende maatregelen

Door bomen, struiken buiten het broedseizoen te verwijderen, wordt voorkomen dat vogels daar gaan broeden. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor diverse vogelsoorten. De voorgenomen plannen hebben geen negatieve effecten ten aanzien van foerageer- en/of broedgebied van vogels, mits geen bomen en struiken met nesten van vogels worden verwijderd/gesnoeid. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart, baardvleermuis en Brandts vleermuis (alle §3.2 Wnb) voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en het is aannemelijk dat regelmatig vliegactiviteit van vleermuizen in het plangebied plaatsvindt. In het plangebied zijn geen doorgaande structuren aanwezig die een belangrijke vliegroute kunnen vormen.

In de bomen in het plangebied zijn geen hopen waargenomen die als vleermuisverblijfplaats kunnen dienen. Vanwege het ontbreken van geschikte vrij toegankelijke plaatsen voor vleermuizen is het uit te sluiten dat de bebouwing gebruikt wordt als verblijfplaats voor vleermuizen. Het kantoorgedeelte van de kas bevat geen toegankelijke spouwmuur. Onder de betimmering van het boeiboord zit een plaat, waardoor vleermuizen hier niet achter kunnen. Ook het platte dak is niet geschikt voor vleermuisverblijfplaatsen.

Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de volgende grondgebonden zoogdiersoorten voorkomen: bunzing, das, egel, eekhoorn, haas, konijn, ree, steenmarter, vos, wezel, algemene (spits)muizensoorten (alle §3.3 Wnb) en bever (§3.2 Wnb). Op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied komen volgens gegevens van de NDFF boommarter, damhert en wild zwijn (alle §3.3 Wnb) voor.

Van bever, das, bunzing, egel, konijn, vos, boommarter, eekhoorn en steenmarter zijn geen nesten of holen waargenomen in het plangebied. Het is derhalve uit te sluiten dat vaste verblijfplaatsen van deze dieren in het plangebied aanwezig zijn. Ook van wezel en algemene (spits)muizensoorten zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen. Vanwege de hoeveelheid ruigtevegetatie en materialen in het noorden van het plangebied is het echter niet uit te sluiten dat zich hierin verblijfplaatsen van deze soorten bevinden.

Voor bever en eekhoorn ontbreekt in het plangebied geschikt leefgebied. Het plangebied kan wel (onderdeel van) vormen van het grotere leefgebied van grondgebonden zoogdieren das, bunzing, steenmarter, egel, hermelijn, konijn, vos, wezel en algemene (spits)muizensoorten (alle §3.3 Wnb).

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling heeft vanwege de geringe schaal geen invloed op de functie van het plangebied als foerageergebied. Het plangebied blijft geschikt als foerageergebied voor vleermuizen na de werkzaamheden en in de omgeving blijft voldoende, even geschikt foerageergebied behouden.

Mogelijk behoort het plangebied tot het leefgebied van een aantal zoogdieren van §3.3 Wnb; das, steenmarter, bunzing, egel, hermelijn, konijn, vos, wezel en algemene (spits)muizensoorten. De voorgenomen ontwikkeling heeft mogelijk op, egel, hermelijn, konijn, wezel en algemene (spits)muizensoorten een tijdelijk negatief effect; het leefgebied wordt (tijdelijk) kleiner en er is mogelijk sprake van tijdelijke verstoring. Na de werkzaamheden is het plangebied weer (deels) geschikt voor de genoemde soorten in de vorm van een siertuin en in de omgeving blijft voldoende, even geschikt leefgebied aanwezig.

De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op de das. In de directe omgeving van het plangebied is geen burcht aanwezig. Vanwege de ligging van het grasland binnen het plangebied nabij bebouwing, omdat geen burcht aanwezig is in de omgeving en omdat in de omgeving voldoende alternatief foerageergebied aanwezig is, hebben de voorgenomen plannen geen negatief effect op het foerageergebied van dassen.

Het plangebied is voor steenmarter, bunzing en vos geschikt als (onderdeel van het) leefgebied. De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op deze soorten. Steenmarters, vossen en bunzings maken gebruik van een groot territorium en in de omgeving van het plangebied blijft voldoende geschikt leefgebied beschikbaar voor deze dieren.

De voorgenomen plannen kunnen vernietiging van verblijfplaatsen van wezel en algemene (spits)muizensoorten tot gevolg hebben en er kunnen mogelijk individuen worden verwond.

Mitigerende maatregelen

Voor egel, konijn, vos, wezel en algemene (spits)muizensoorten geldt in de provincie Gelderland in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor deze zoogdiersoorten. Wel geldt de zorgplicht voor deze soorten. Dit betekent dat bij handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor aanwezige dieren, negatieve gevolgen zoveel mogelijk moeten worden voorkomen dan wel beperkt.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Negatieve effecten op het foerageergebied zijn redelijkerwijs uit te sluiten. Na de uitvoering van de werkzaamheden is het plangebied opnieuw (deels) geschikt als foerageergebied en ook in de directe omgeving blijft voldoende alternatief, even geschikt, foerageergebied behouden.

Mogelijk behoort het plangebied tot het leefgebied van een aantal grondgebonden zoogdieren van §3.3 Wnb; das, steenmarter, bunzing, egel, konijn, vos, wezel en algemene (spits)muizensoorten.

De voorgenomen ontwikkeling heeft mogelijk een tijdelijk negatief effect op egel, konijn, wezel en algemene (spits)muizensoorten; het leefgebied wordt tijdelijk kleiner en er is mogelijk sprake van tijdelijke verstoring. Na de werkzaamheden is het plangebied weer (deels) geschikt voor de genoemde soorten en in de omgeving blijft voldoende, even geschikt leefgebied aanwezig.

Op das, steenmarter, bunzing en vos zullen geen negatieve effecten optreden als gevolg van de voorgenomen plannen.

De voorgenomen plannen kunnen vernietiging van verblijfplaatsen van wezel en algemene (spits)muizensoorten tot gevolg hebben en er kunnen mogelijk individuen worden verwond.

Voor wezel, egel, konijn en algemene (spits)muizensoorten geldt in de provincie Gelderland in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor deze zoogdiersoorten. Wel geldt de zorgplicht voor deze soorten. Dit betekent dat bij handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor aanwezige dieren, negatieve gevolgen zoveel mogelijk moeten worden voorkomen dan wel beperkt.

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Het is gezien de kleinschalige en lokale aard van de plannen en de relatief grote afstand tot beschermde gebieden uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg zullen hebben op Natura 2000-gebieden en/of het GNN.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor diverse vogelsoorten. De voorgenomen plannen hebben geen negatieve effecten ten aanzien van foerageer- en/of broedgebied van vogels, mits bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels worden verwijderd/gesnoeid. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Negatieve effecten op het foerageergebied zijn redelijkerwijs uit te sluiten. Na de uitvoering van de werkzaamheden is het plangebied opnieuw (deels) geschikt als foerageergebied en ook in de directe omgeving blijft voldoende alternatief, even geschikt, foerageergebied behouden.

De beuken en beukhagen ten noorden van het plangebied vormen mogelijk winterhabitat voor poelkikker. Door grootschalige (inrichtings)werkzaamheden aan de bodem rond deze beukenlaan en hagen uit te voeren buiten de winterrustperiode van poelkikkers: half oktober t/m eind april, wordt voorkomen dat poelkikkers worden verstoord of verwond.

Soorten van paragraaf 3.3. van de Wet natuurbescherming

De amfibiesoorten gewone pad, bruine kikker, kleine watersalamander, meerkikker en bastaardkikker gebruiken het grasland in het plangebied mogelijk als landhabitat. Ook kunnen amfibieën de opslag van materialen in het plangebied gebruiken als overwinteringshabitat. Als gevolg van de voorgenomen plannen kunnen exemplaren van deze soorten worden verstoord en verdwijnt tijdelijk mogelijk land- en overwinteringshabitat. Voor deze amfibiesoorten geldt in provincie Gelderland, in het kader van ruimtelijke ontwikkeling, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel blijft voor deze soorten de zorgplicht gelden. Dit betekent dat bij handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor aanwezige dieren, negatieve gevolgen zoveel mogelijk moeten worden voorkomen dan wel beperkt.

Voor Alpenwatersalamander geldt deze vrijstelling niet. Door de materialen waar amfibieën kunnen overwinteren buiten de winterperiode op te ruimen, wordt voorkomen dat Alpenwatersalamander een negatief effect ondervindt van de voorgenomen plannen. In de omgeving van het plangebied blijft namelijk voldoende geschikt winterhabitat beschikbaar voor amfibieën.

Mogelijk behoort het plangebied tot het leefgebied van een aantal grondgebonden zoogdieren van §3.3 Wnb; das, steenmarter, bunzing, egel, konijn, vos, wezel en algemene (spits)muizensoorten. De voorgenomen ontwikkeling heeft mogelijk een tijdelijk negatief effect op egel, konijn, wezel en algemene (spits)muizensoorten; het leefgebied wordt tijdelijk kleiner en er is mogelijk sprake van tijdelijke verstoring. Na de werkzaamheden is het plangebied weer (deels) geschikt voor de genoemde soorten en in de omgeving blijft voldoende, even geschikt leefgebied aanwezig.

Op de das, steenmarter, bunzing en vos zullen geen negatieve effecten optreden als gevolg van de voorgenomen plannen.

De voorgenomen plannen kunnen vernietiging van verblijfplaatsen van wezel en algemene (spits)muizensoorten tot gevolg hebben en er kunnen mogelijk individuen worden verwond.

Voor wezel, egel, konijn en algemene (spits)muizensoorten geldt in de provincie Gelderland in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor deze zoogdiersoorten. Wel geldt de zorgplicht voor deze soorten. Dit betekent dat bij handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor aanwezige dieren, negatieve gevolgen zoveel mogelijk moeten worden voorkomen dan wel beperkt.

5.3 Advies en aanbevelingen

Geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen plannen niet leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming, mits:

1. De vegetatie, bomen en struiken in het plangebied worden verwijderd of gesnoeid buiten het broedseizoen van vogels. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
2. De materialen die buiten opgeslagen liggen, worden opgeruimd buiten de periode oktober t/m maart.
3. Grootschalige (inrichtings)werkzaamheden aan de bodem rond beukenlaan en -hagen worden uitgevoerd buiten de winterrustperiode van poelkikkers: half oktober t/m eind april, zodat wordt voorkomen dat poelkikkers worden verstoord of verwond.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Meerkikker, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander	§3.3 Wnb	Landhabitat en overwinteringshabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Alpenwatersalamander	§3.3 Wnb	Overwinteringshabitat	Ja		De materialen die buiten opgeslagen liggen opruimen buiten de periode oktober t/m maart.
Das, steenmarter, bunzing, vos	§3.3 Wnb	Leefgebied	Nee	-	-
Egel, konijn, wezel, algemene (spits)muisensoorten	§3.3 Wnb	Leef- en foerageergebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Wezel, algemene (spits)muisensoorten	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Poelkikker	§3.2 Wnb	Winterhabitat	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Werkzaamheden aan de bodem rond beuklaan en haag buiten de periode half oktober t/m eind april
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Foerageergebied	Nee	-	-
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Verwijderen en/of snoeien van bomen en struiken buiten het broedseizoen

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx, 20-06-2018
- + Kernkwaliteiten GNN en GO Provincie Gelderland, http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_kernkwaliteiten, 20-06-2018
- + NDFF - quickscanhulp.nl 07-06-2018 10:47:31
- + <http://www.netwerkecologischemonitoring.nl/dataloket>
- + www.compendiumvoordeleefomgeving.nl
- + www.eis-nederland.nl
- + www.libellenet.nl
- + www.soortenbank.nl
- + www.telmee.nl
- + www.vlindernet.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden

zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechtings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgpcedure uit het uitvoeren van een verslechtings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechtings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechting of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.